

Смағұлова Р.Қ.,
Каликбергенова Р.Қ.

**Мәдениетаралық қатысымның
шет тілін оқытуда
маңыздылығы (неміс тілі)**

Мақалада шет тілін оқытуда ерекше орын алатын мәдениетаралық қатысым ұғымы және тіл үйренушілердің мәдениетаралық қатысым құзыреттілігін қалыптастырудың жолдары мен тәсілдері жөнінде сөз болады. Тілдік қарым-қатынас сәтті де нәтижелі болуы үшін тілді ғана білу жеткіліксіз, сондай-ақ сол елдің мәдени өмірін, тыныс-тіршілігін білу, олармен жақын танысу, қарым-қатынас барысында өз тіл үйренушінің өз білімін қолдана алуы аса маңызды. Басқа елдің тілімен, мәдениетімен таныса отырып біз жаңа өмірлік тәжірибе, өзге қоғамдық нормалар, құндылықтар жайында ақпарат аламыз, осылайша басқа елдің рухани байлығына қол жеткіземіз. Әр елдің мәдени, рухани байлығының айнасы – мақал-мәтелдер. Зерттеу барысында студенттердің мәдениетаралық қатысым жасау құзыреттілігін қалыптастыруда мақал-мәтелдерді қолдану шет тілінің тілдік мәдени ерекшеліктерін анықтауға, олардың тарихи-мәдени көздерін табу әдістерін ойластыруға мүмкіндік беретіні анықталды.

Түйін сөздер: мәдениетаралық қатынас, құзыреттілікті қалыптастыру, мақал-мәтелдер, басқа ел мәдениеті, шет тілін оқыту, өзара түсіністік, мәдени қор.

Smagulova R.K.,
Kalikbergenova R.K.

**Importance of intercultural
communication in the teaching
of foreign language (German
language)**

The article deals with the methods and of formation of intercultural competence to prepare competitive and competent professionals who meet the requirements of education in communication in a foreign language. Communication requires not only the knowledge of a foreign language but also a good knowledge of traditions and cultural particularities of the target language. Getting acquainted with the language and culture of another country, we receive the life experience, information on social norms, values of foreign countries, thus we enrich our spiritual experience. Proverbs reflect the cultural and spiritual formation of the studied language. During the research period there were identified characteristics and methods of proverb usage to form intercultural competence of students in learning of foreign language.

Key words: intercultural communication, the formation of competencies, proverbs and sayings, foreign language teaching, interrelated understanding, cultural fund.

Смағұлова Р.Қ.,
Каликбергенова Р.Қ.

**Значимость межкультурной
коммуникации в преподавании
иностранного языка
(немецкий язык)**

В данной статье рассматриваются понятие о межкультурной коммуникации и методы и приемы формирования межкультурной коммуникативной компетенции студентов при обучении иностранному языку. Для успешной коммуникации на иностранном языке важно не только знание иностранного языка, но и так же хорошие знания культуры, традиций и особенности культурной жизни страны изучаемого языка. Знакомясь с языком и культурой другой страны, мы получаем жизненный опыт, информацию об общественных нормах, ценностях другого народа, таким образом, мы обогащаемся не только языковым, но и духовным опытом. Особое место в общении на иностранном языке занимают пословицы, отражая культурно-духовную составляющую жизни страны, язык которой мы изучаем. Во время исследования были определены особенности и методы использования пословиц в процессе формирования межкультурной компетенций студентов при овладении иностранным языком.

Ключевые слова: межкультурная коммуникация, формирование компетенций, пословицы – поговорки, преподавание иностранного языка, взаимопонимание, культурный фонд.

¹ф. г. к. Қазақстан менеджмент, экономика және болжау институтының аға оқытушысы, ²п. г. м. Абылай хан атындағы Қазақ Халықаралық Қатынастар және Әлем Тілдері Университетінің аға оқытушысы, Алматы қ., Қазақстан, Алматы, Қазақстан, e-mail: raushans@kimep.kz; roza_mikosh@mail.ru

**МӘДЕНИЕТАРАЛЫҚ
ҚАТЫСЫМНЫҢ
ШЕТ ТІЛІН ОҚЫТУДА
МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ
(неміс тілі)**

Бүгінгі таңда дүние жүзінде, елімізде көптеген өзгерістер барлық салаларда орын алуда. Қазақстан Республикасы да дүниежүзілік аренада белсенді іс-әрекетімен мемлекетіміздің абыройын күннен-күнге асырып, елімізді әлемнің танып отырғаны кімге де болса мәлім. Осыған орай, тәуелсіз Республикамызда халықаралық қарым-қатынастардың дамуы шет тілін толық меңгерген мамандарға деген қажеттілікті, сұранысты арттырып отыр.

Осындай сұраныстарға сәйкес шет тілін оқыту саласы да көптеген өзгерістерге ұшырап, ғылым мен техниканың жетістіктері білім беруде кеңінен пайдаланылуда.

Біз жаһандану кезеңінде өмір сүріп жатқандықтан, күннен күнге шет тілін білудің маңызы зор. Бүгінгі күні шет тілін оқу тек қана сөйлеу әрекеті түрлерінің дағдыларын меңгеру ғана емес, сонымен қатар тілі оқытылатын елдің тарихы, мәдениеті және дәстүрлерімен жақынырақ танысу болып табылады. Басқа елдің тілімен, мәдениетімен таныса отырып біз жаңа өмірлік тәжірибемен, өзге қоғамдық нормалар мен құндылықтар жайында жаңа ақпарат аламыз, осылайша басқа елдің рухани байлығына қол жеткіземіз. Тілді оқып, үйреніп жатқан елдің ұлттық ерекшелігін, саяси-экономикалық, мәдени, қоғамдық өмірін танып білу- ең маңызды әрі күрделі процесс. Әсіресе, сол елдің мәдениетін тану, оны түсіну аспектісі шет тілін оқытып- үйретуде ерекше орын алады. Мәдениетаралық қатысымдық бір жағынан ел тану, екінші жағынан тіл білімімен өте тығыз байланысты. Тілді үйреткенде тілді сол халық мәдениетімен байланыстырып отыру – ең маңызды фактор.

Мәдениет – халықтың ғасырлар бойындағы шығармашылығы, онда қоғам мен жеке тұлғаның ізденісі, халықтың парасаттылығы мен адамгершілік нышандары жинақталады. Адамзаттың рухы мен келбеті, оның тарихи істері, философиялық жүйелері, өсиеттері, ауыр да қиын замандары, өмірлік сабақтары, діні мен тілі, ділі мен мұраты – осының бәрі мәдениетпен бірге жүреді. Мәдениеттің қоғамда атқаратын қызметтері сан түрлі. Соның ішінде шет тілін оқытуда ерекше орын алатын мәдениеттің негізгі қызметтері: адамды қалыптастыру қызметі, жалғастық, мұрагерлік қызметі, танымдық қызметі, реттеу қызметі, қатысымдық, қарым-қатынастық қызметі. Біз қарастыра-

тын мәселенің негізі де осы аталған мәдениеттің қызметтерін қамтиды, өйткені бүгінгі күнде шет тілінен білім берудің басты көздейтін мақсаты-мәдениетаралық қатысым жасауда құзыреттілікті қалыптастыру арқылы заманға және бәсекеге лайықты, шет тілінде қатысым жасаудың іскерліктерін меңгерген, білікті маман дайындау.

Қатысым барысында адамдардың (серіктестердің) бір – бірінің мәдениет ерекшеліктерін білуі олардың өзара түсінісуіне алып келеді. Тілдік және мәдени ерекшеліктерді білу қарым-қатынас барысында қажеттілік болып табылады және де мұндай «мультимәдениетті тұлғаны» немесе «универсал тұлғаны», «делдал тұлғаны» қалыптастыру жоғары оқу орнында шет тілі мамандығы бойынша білім алу барысында мүмкін болып отыр. Мультимәдениетті тұлға басқа мәдениетті құрметтейді, басқа мәдениет өкілінің ойын, сезімін, мінез-құлқын түсінеді, яғни ол мәдениет медиаторы бола алады, әртүрлі мәдениеттер арасында өзара келісім жолын табады. Мұндай тұлға әртүрлі жағдаяттарға бейімделгіш, шешім тапқыш болады.

Оқылатын тіл мен мәдениет қатысы іске асатын мәдениетаралық қатысым дегеніміз не деген сұраққа, көптеген зерттеулерде ресейлік ғалым И.И.Халеева ұсынған анықтама кеңінен қолданылады: «Мәдениетаралық қатысым – әртүрлі лингвомәдени қауымдастықтарға жататын қарым-қатынас серіктестерінің өзара әрекеттерінің жиынтығы» [1, 22].

Шет тілін оқытуда тіл үйренушілердің мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілігін қалыптастыру қазіргі дүние жүзіндегі мәдени жағынан әртүрлі елдердің әлемдік аренада өзара қарым-қатынас жасауы үшін, олардың әлемдік интеграция үрдісіне қатысуы үшін қажетті.

Университет студентінің мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілігі университеттік шеттілдік білім берудің соңғы нәтижесі болып табылады. Енді сол мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілікті қалай қалыптастырамыз, біздің мақаламыз осы мәселе төңірегінде болмақ..

Мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілік О.А.Леонтовичтің айтуынша, үш құрамдас бөліктен, яғни тілдік, қатысымдық және мәдени құзыреттіліктерден құралады. Тілдік құзыреттілік тілдік қарым-қатынаста тілдік құралдарды дұрыс қолдана білу болса, қатысымдық құзыреттілік қарым-қатынас үрдісін ұйымдастыру механизмдері, әдістері мен тәсілдері, стратегиялары болса, мәдени құзыреттілік саяси релияларды, мақал-мәтелдерді, фразеологизмдерді, терминдерді, диалектизмдерді т.б.білу болып табылады [2, 32-33].

Плужник И.Л. мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілікке терең түсініктеме береді: «...мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілік бөтен мәдениет өкілінің ойы мен пікірін түсіну, қарым-қатынас жағдаятына қарай өз мінез-құлқын ыңғайлай білу, түсініспеушілік болдырмау, әртүрлі құндылықтар, мінез-құлық нормалары, өзгешеліктері болатынын мойындау болып табылады» [3, 6].

Сонымен қатар неміс зерттеушілері К.Кнапп пен А.Кнапп-Поттхофф мәдениетаралық құзыреттіліктің мынадай сипаттамаларын атап өтеді:

- адам ойлауының, іс-әрекетінің, мінез-құлқының, тіпті қатысымдық әрекетінің мәдени когнитивтік сызбаларға байланысты болуы;
- мәдениетаралық перспективаны қабылдау және оған дайын болу;
- туған ел мәдениетін мәдениетін, ерекшеліктерін білу;
- тілі оқытылып отырған ел мәдениетін, ерекшеліктерін білу;
- қатысымда мәдени детерминанттарға қатысты іс-әрекетті түсіне алу және түсіндіре алу;
- әртүрлі қатысымдық стильдерді білу, оларды мәдениетаралық қатысым жағдаятына қарай таңдау;
- тұлғаралық қарым-қатынастың басты ережелерін білу;
- қатысымдық компенсаторлық стратегияларды меңгеру;
- қарым-қатынас барысында мәдени ерекшеліктерге байланысты түсініспеушілік жағдайын анықтай және талдай білу;
- қарым-қатынас барысындағы түсініспеушілік жағдайды болдырмауға тырысу, түсініспеушілік орын алған жағдайда тіл табысуға тырысу [4, 84–85].

Шет тілінен білім алуда қатысымдық құзыреттіліктің орны ерекше, бірақ тек қана шеттілдік қатысымдық құзыреттілік мәдениетаралық деңгейде қатысымның толыққанды іске асуын жеткілікті деңгейде қамтамасыз етпейді, сондықтан тіл үйреткенде мәдениетаралық қатысым құзыреттілігін қалыптастыру аса маңызды. Шет тілін оқи бастағанда студенттің өз әлеуметтік және мәдени қоры болады. Өз мәдени қорын сақтай отырып, тіл үйренуші басқа мәдениетпен танысып, сол мәдениетті түсініп, қабылдай алуы тиіс.

Мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілік – бұл функционалдық іскерліктер, яғни басқа мәдениет өкілінің сөзі мен ойын түсіну, өз мінез-құлқын қатысымға сай бейімдеу, конфликт болдырмау, әртүрлі мінез-құлық түрлерін, нормаларын, құндылықтарын қабылдау. Құндылықтар

дегеніміз – адамның әлеуметке, құбылыстарға, оқиғаларға, заттарға қатынасы, көзқарасы.

Нормалар болса моральдық кодтар, адамның әлеуметтік ортадағы стандартты әрекеттері, мінез-құлық эталондары болып табылады. Мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілік қазіргі кезде маман үшін аса маңызды, өйткені ол кәсіби ұшқырлық негізі болып табылады, қазіргі заман маманы өмірдегі жағдаяттарға, өзгерістерге бейімделе әрекет етуі тиіс. Жаңа заманның маманы шетел тілін жаңа деңгейде, мәдениетаралық қатысым құралы ретінде меңгеруі тиіс.

Қазіргі кезеңде әрбір мұғалімнің алдына қойылып отырған басты міндеттердің бірі – оқытудың әдіс-тәсілдерін үнемі жетілдіріп отыру және жаңа педагогикалық технологияны меңгеру. Осыған орай, қазіргі кезде шет тілін оқытатын мамандарға қойылатын талап – жаңа технологиялық әдістерді қолдана отырып, сапалы білім беру.

Бүгінгі оқыту жүйесінде әртүрлі жаңа технологияларды пайдалану тәжірибеге еніп, нәтижелер беруде. Оқытудың жаңа технологиясы дегеніміз – оқу процесін жандандыру мақсатын ұйымдастыру, белгілі бір мақсатқа жұмылуда алдын ала ойластырудың ықпалы мен әсері және оқу процесін ойдағыдай жүзеге асырудың мазмұнды техникасы [5, 15].

Сол себепті біздер де әр кез үлкен ізденісте жүріп, әр сабаққа жан жақты дайындалуымыз қажет. Сабақтың қызықты, сапалы өтуі тікелей мұғалімнің шеберлігіне байланысты болады. Бір сабақтың әр кезеңдерінде түрлі әдістерді орнымен пайдалану арқылы, көп нәтижеге жетуге болады.

Көптеген әдіскерлер мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілікті қалыптастыруды түрліше бағыттарда қарастырады.

Мәдениетаралық құзыреттілік бұл басқа лингвосоциум өкілімен өзара әрекет барысында тіл көмегімен мәдениеттер диалогын іске асыру болып табылады. Мәдениетаралық құзыреттілік өз туған ел мәдениеті мен бөтен мәдениетті, екі елдің әлемді қабылдауын салыстыра білу, өзгешеліктері мен ұқсастықтарын табу. Өз елінің мәдениетін тілі оқытылып отырған ел мәдениетін салыстыра отырып студентте кешенді біртұтас мәдениетаралық білім (ерекше когнитивті құрылым) қалыптасады, бұл білімдер өзара толық түсіністікке жету үшін мәдениетаралық қарым-қатынас үрдісінде қолданылады.

Мәдениетаралық қатысым жағдайларында мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілікті қалыптастыру мақсатында қолданылатын жаттығуларды неміс зерттеушілері У. Хойсерман мен Х.Пипо мынадай топтарға бөледі [6, 34-36]:

– қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған жаттығулар;

– тілдік рефлексияны қалыптастыруға бағытталған жаттығулар;

– мәдениеттерді салыстыруға бағытталған жаттығулар;

– мәдениетаралық қатысым жағдайларында мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілікті қалыптастыруға бағытталған жаттығулар.

Бірінші топ жаттығуларына өз мәдениетін және басқа мәдениетті қабылдай білуді үйретуге бағытталған жаттығулар жатады.

Мысалы:

– суреттерге немесе фильмдерге ассоциация жасау, оқушының қабылдауы мен түсінуін қалыптастыру;

– жағдаяттарды, оқиғаларды талдау; себеп-салдар байланыстарын табу; олардың мәдениетке қатысын анықтау;

– суретті қабылдау/түсіну, суреттеу, болжам жасау, өз ойын айту;

– әртүрлі мәдениеттерден алынған әңгімелерді, оқиғаларды талдау, пікірталас жүргізу.

Екінші топ жаттығуларына келсек, мұндағы жаттығулар тілдік рефлексияны қалыптастыруға бағытталған жаттығулар болып табылады:

– тіл лексикасындағы ұқсас және ұқсас емес жақтарын талдау;

– белгілі бір сөзге ассоциогарма жасау, жиі кездесетін сөздерді анықтау, түсініктеме беру.

Үшінші топ жаттығулары басқа мәдениетпен танысуға және әр түрлі мәдениетті салыстыруға бағытталған:

– әдеби мәтін арқылы халық мәдениетімен танысу;

– жарнама роликтері негізінде мәдени құндылықтарды анықтау;

– өз мәдениетіндегі және шетел мәдениетіндегі мақал-мәтелдерді салыстыру;

– интернеттен шетел мәдениеті туралы ақпарат іздеу немесе шетелдіктер арасында қысқа сауалнама жүргізу;

– белгілі бір жағдаятқа сәйкес келетін мінез-құлық түрін таңдау;

– фильм немесе көркем әдебиет негізінде мінез-құлық үлгілерін қарастыру /мысалы сериалдардағы амандасу түрлері/;

– мәдениетаралық қарым-қатынаста түсініспеушілікке алып келетін жағдаяттарды талдау.

Төртінші топ жаттығуларына мәдениетаралық қатысым жағдайларында мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілікті қалыптастыруға бағытталған жаттығулар жатады:

– рөлдік ойындар, сахнамаларды, ойын түрлерін қолдану, осылайша вербалдық және бейвербалдық құралдарды есте сақтату, жаттату;

– симуляция ойындары, шет тілдік ортаға ену/халықаралық келісімдер, БҰҰ жиналысы т.б./;

– этнографиялық жобалар / тілі оқытылып отырған елдің мәдениеті туралы ақпарат жинау/; шет ел өкілімен хат жазысу /электрондық пошта, факс, хат т.б. [6, 34-36].

Аталған жаттығулар арасынан мәдениетаралық қатысымдық құзіреттілікті қалыптастырудың тиімді жолдарының бірі ретінде шет тілін оқытуда мақал-мәтелдерді қолдануды ұсынамыз. Мақал-мәтелдер – өне бойы белгілі бір ғана елге тән ұлттық-мәдени белгілерге тұнып тұрған ақпарат.

Мақал – мәтелдер халықтың рухани мәдениеті мен тіл байлығының бөлінбейтін бөлшегі болып табылады, сонымен қатар, мәдениетаралық қарым-қатынас құзыреттілігін қалыптастыруда маңызды орын алады. Мақал – мәтелдер мәдениет сақшылары, олар халықтың көпғасырлық тарихын және тұрмыс тіршілігін бейнелейді.

Жалпы мақал – мәтелдер шет тілін оқытуда қолданыс тапқанымен, оларға арналған тапсырмалар түрлері біртектес және жеткілікті емес.

Мақал мәтелдермен жұмысты түрлендіру үшін төмендегідей тапсырмаларды ұсынуға болады:

– мақалдағы түсініксіз сөздерді, ұғымдарды теріп жазып алу, аудару, анықтамасын іздеу;

– сұрақ-жауап;

– белгілі бір сөздің қандай жағдаяттарда қолданылатынын табу;

– жағдаятқа қарай лайықты мақалды қолдану;

– мақалдағы оймен келісу/келіспеу;

– мақалға түсініктеме беру;

– мақалдың басқа тілдегі баламасын табу, басқа тілге аудару;

– мақалды қолданып жарнама жасау;

– мақалдағы ой бойынша пікірталас жүргізу;

– өз мәдениетіндегі және шетел мәдениетіндегі мақал-мәтелдерді салыстыру;

– мақалды қолдана отырып белгілі бір тақырыпқа мәтін құру;

– мақалдағы ойға өз көзқарасын білдіру.

Неміс тілінде бірнеше мысалдар келтірсек:

1. Мына мақалдарды білесіз бе?

Мақалдың толық нұсқасын беріңіз.

1. Eigener _____ ist Goldes wert.

2. Man soll die _____ feiern, wie sie fallen.

3. Zum _____ ist niemand zu alt.

4. Kommt Armut durch die _____ ins Haus, fliegt Liebe gleich zum Fenster hinaus.

5. Wer _____ im sitzt, soll nicht mit Steinen werfen.

6. Ein blindes _____ findet auch einmal ein Korn.

2. Gibt es in Ihrer Muttersprache ähnliche Sprichwörter? Sammeln Sie diese und stellen Sie sie im Plenum vor.

Übung macht den Meister

.....

Probieren geht über Studieren.

...

Ein voller Bauch studiert nicht gern.

...

Die dümmsten Bauern haben die dicksten Kartoffeln.

...

Ohne Fleiß kein Preis.

....

Es ist noch kein Meister vom Himmel gefallen.

...

Morgenstund‘ hat Gold im Mund.

...

Erst die Arbeit, dann das Vergnügen!

...

Was Hänschen nicht lernt, lernt Hans nimmermehr.

.....

3. Жағдаятты оқып, лайықты мақалды қолданыңыз.

Lesen Sie die Situation und gebrauchen Sie ein passendes Sprichwort.

a. Wenn man etwas neues beginnt, gibt es meistens zunächst Schwierigkeiten.

Katrin lernt stricken. Anfangs ist sie ungeschickt, und immer wieder fallen Maschen von der Nadel. Die Großmutter tröstet sie: «Katrin, du darfst die Geduld nicht verlieren! Heut geht es schon viel besser als gestern.

b. Mann sollte sich nichts borgen. Das Zurückgeben bereitet oft Schwierigkeiten.

Herr Lehmann möchte sich gern ein Auto kaufen. Dazu müsste er aber einen größeren Geldbetrag leihen. Als er mit seiner Fraudarüber spricht, meint diese:

«Ist es nicht besser, wir warten noch mit dem Kauf und sparen erst das nötige Geld? Du weißt doch: Borgen bringt Sorgen!»

c. Die Kinder geraten nach den Eltern.

Herr Franke sagt zu seiner Frau: «Unser Dieter macht mir wirklich sorgen. So ein Dickkopf! Du siehst es ja, ständig geraten in Streit, weil er sich nichts von mir sagen lassen will. «Aber Walter! Habt ihr nicht beide harte Köpfe? Ich wundere mich gar nicht über Dieters Eigensinn. Es ist nun einmal so: _____.

d. Man handelt klug, wenn man rechtzeitig möglichen Schwierigkeiten vorbeugt.

Gespräch zwischen Studenten

«Wo hast du denn das Buch bekommen? Ich laufe schon in der ganzen Stadt umher.

In keiner Buchhandlung ist es mehr zu haben, und beim Verlag soll es auch schon vergriffen sein».

«_____ Als wir im vergangenen Herbst auf diese Neuerscheinung aufmerksam gemacht wurden, habe ich das Buch sofort vorbestellt».

e. Es kommt darauf an, auf welche Art man etwas sagt.

Nach einem Streit zwischen den Freunden

«Eberhard, warum bist du beleidigt? Du musst doch zugeben, dass ich mit meiner Kritik recht hatte».

«Deine Vorwürfe waren durchaus berechtigt. Das sehe ich ein. Aber du kannst es mir in einer anderen Form sagen. _____!»

Қорыта айтсақ, студенттердің мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілігін қалыптастыру қазіргі мәдени жағынан түрлі болып келетін әлемде қарым-қатынас жасау үшін, әлемдік интеграция үрдісіне қатысу үшін қажет. Бұл құзыреттіліктің қалыптасуы студенттің мәдениеттер

диалогына дайындық деңгейін көрсетеді. Студенттің мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілігінің қалыптасуы өз тілі мен мәдениетін, шет тілі мен сол елдің мәдениетін терең тани және түсіне білуінен, толеранттылық қалыптасуы мен дамуынан, рухани баюынан, басқа елдің тілдік және тілдік емес құралдарын меңгеруінен көрінеді.

Мақал-мәтелдер халықтың рухани және тіл мәдениетінің бөлінбейтін байлығы, сондықтан да білімгердің мәдениетаралық құзыреттіліктің қалыптастыруда мақал-мәтелдерді қолдану:

– студенттердің шет тілін оқуға деген ынтасын арттырады;

– студенттердің тілдік мәдениетін дамытады;

– оқытылып отырған шет тілі елінің мәдениеті туралы білімді тереңдетеді;

– жалпы адами құндылықтар жүйесін қалыптастыруға ықпал етеді.

Сонымен қатар, мәдениетаралық қатысымдық құзыреттілікті қалыптастыру барысында студенттің жеке тұлғасын жан-жақты дамытамыз, ынтымақтастық, өзара құрмет, мәдени өзгешелікке түсінушілікпен қарау, мәдени кедергілерді жеңу негізінде мәдениеттер диалогына қатыса алу қабілеттілігін дамытамыз.

Әдебиеттер

- 1 Халеева И.И. Основы теории обучения пониманию иноязычной речи. – М.: Высшая школа, 1989. – 236 с.
- 2 Леонтович О.А. Международное обучение на базе Центра американистики ВГПУ // Модернизация содержания и методов иноязычного обучения как приоритетное направление в условиях непрерывного языкового образования»: Тез. докл. II регион науч.-практ. Конференции. – Волгоград, 17-18 января, 2003. – С. 32-33.
- 3 Плужник И.Л. Формирование межкультурной коммуникативной компетенции студентов гуманитарного профиля в процессе профессиональной подготовки: автореф. докт. пед. наук. – Тюмень, 2003. – 326 с.
- 4 Knapp K., Knapp-Potthoff, A. Interkulturelle Kommunikation // Zeitschrift für Fremdsprachenforschung 1. – 1990. – S. 62-93.
- 5 Валиева М. Жаңа педагогикалық технологиялар. – Әдістемелік нұсқау, 2002. – Б. 15.
- 6 Houssermann, U. / Piepho, H.-E. – 1996, Aufgaben – Handbuch Deutsch als Fremdsprache. Abriss einer Aufgaben und Übungstypologie. – München. – 296 S.

References

- 1 Haleeva I.I. Osnovy teorii obuchenija ponimaniyu inozazychnoj rechi. – M.: Vysshaja shkola, 1989. – 236 s.
- 2 Leontovich O.A. Mezhdunarodnoe obuchenie na baze Centra amerikanistiki VGPU // Modernizacija sodержanija i metodov inozazychnogo obuchenija kak prioritetnoe napravlenie v uslovijah nepreryvnogo jazykovogo obrazovanija»: Tez. dokl. II region nauch.-prakt. Konferencii. – Volgograd, 17-18 janvarja, 2003. – S. 32-33.
- 3 Pluzhnik I.L. Formirovanie mezhkul'turnoj kommunikativnoj kompetencii studentov gumanitarnogo profilja v processe professional'noj podgotovki: avtoref. dokt. ped. nauk. – Tjumen', 2003. – 326 s.
- 4 Knapp K., Knapp-Potthoff, A. Interkulturelle Kommunikation // Zeitschrift für Fremdsprachenforschung 1. – 1990. – S. 62-93.
- 5 Valieva M. Жаңа педагогикалық технологиялар. – Әдістемелік нұсқау, 2002. – Б. 15.
- 6 Houssermann, U. / Piepho, H.-E. – 1996, Aufgaben – Handbuch Deutsch als Fremdsprache. Abriss einer Aufgaben und Übungstypologie. – München. – 296 S.